

ת"פ 54045/01/14 - משטרת ישראל תביעות- שלוחת רמלה נגד עבדאללה אבו אלטייף, ג'מיל אבו סייף

בית משפט השלום ברמלה

ת"פ 54045-01-14 משטרת ישראל תביעות- שלוחת
רמלה נ' אבו גאנם ואח'

בפני כבוד השופטת רבקה גלט
בעניין: משטרת ישראל תביעות- שלוחת רמלה

המאשימה

נגד

1. עבדאללה אבו אלטייף ע"י ב"כ עו"ד

ליבת אזולאי

2. ג'מיל אבו סייף

הנאשמים

ע"י ב"כ עו"ד אסף טל

גזר דין

האישום

הנאשמים הורשעו על פי הודאתם בעבירות של קשירת קשר לפשע, לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק), התפרצות למגורים, לפי סעיף 407(ב) לחוק, וגניבה, לפי סעיף 384 לחוק. בנוסף, הורשע הנאשם 3 בעבירה של הפרעה לשוטט לפי סעיף 275 לחוק.

את העבירות ביצעו הנאשמים בצוותא חדא עם הנאשם 1 אשר דינו נגזר זה מכבר, ולנסיבותיו אתייחס בפירוט, בהמשך.

פרשת העובדות שבבסיס ההרשעה היא כי ביום 20.1.14 בין השעות 8.00 עד 14.20 קשרו הנאשמים קשר לביצוע התפרצות לדירת מגורים ולשם כך הצטיידו מראש במפתח מותאם, כפפות גומי, כתובת מקום ההתפרצות המתוכנן, ורכב של הנאשם 1. במועד הקובע הגיעו שלושת הנאשמים ברכב לדירת המגורים של המתלונן. הנאשם 1 נשאר ברכב לשמור מפני אנשים המגיעים למקום. הנאשמים עלו לדירה, פתחו את הדלת באמצעות המפתח המותאם ונכנסו פנימה בכוונה לבצע גניבה. הנאשמים גנבו מן הדירה כספת מאולתרת מעץ ובה כסף מזומן בסך ₪ 3,575.60, שרשרת זהב עם תליון צלב משובץ אבנים, שרשרת זהב וכסף עם צלב, טבעת זהב, שעון יד מתוצרת בוס, 2 מחשבים ניידים, שעון יד מזהב מתוצרת קורל, תיק ספורט, כרטיס תדלוק, בשמים, תכשיטים שונים, ₪ 300 במזומן. בהמשך, בסמוך לשעה 14.20 הבחינו שוטרים ברכב בו נסעו הנאשמים, נהוג על ידי הנאשם 1, אשר נסע במהירות, ועצרו אותו. בזמן העיכוב הפריע הנאשם 3 לשוטט בכך שדחף אותו.

לא גובשו הסדרי טיעון בעניין העונש, אך הוסכם כי יינתנו תסקירים בעניינם של הנאשמים, וכן חוות דעת מטעם הממונה על עבודות השרות.

השתלשלות העניינים

שלב הטיעונים לעונש בעניינם של הנאשמים התמשך על פני תקופה ארוכה במיוחד, במהלכה היה כל אחד מהם בקשר רציף עם שרות המבחן, וניתנו בעניינו לא פחות מ-4 תסקירים.

ביום 9.1.17, לאחר שניתנו התסקירים הראשונים בעניינם של שלושת הנאשמים, מצאתי לנכון להבחין בין עניינם של הנאשמים, לבין עניינו של הנאשם 1. בעוד שבעניינם ניתנו תסקירים המתארים שיתוף פעולה ונכונות ראשונית לטיפול, הרי בעניינו תואר כי אינו נוטל אחריות לעבירות, שלל כל צורך בטיפול או שינוי, לא התייצב למסירת בדיקות שתן, וקיים סיכון גבוה להישנות אירועי אלימות. לאור ההבחנה, ובשל מכלול הנסיבות, דחיתי את הטיעונים לעונש בעניינם של הנאשמים לצורך המשך טיפול שרות המבחן, אך בעניינו של הנאשם 1 קבעתי מועד סמוך לשמיעת הטיעונים לעונש.

בעניינו של הנאשם 1 טענה התביעה כי המתחם ההולם נע בין 18 ל-36 חודשי מאסר, ובנוסף, עתרה לחילוט רכבו שנתפס. מנגד טען הנאשם כי יש לראותו כמי ששיקם עצמו ולהקל בעונשו. בגזר הדין מיום 6.2.17 הפניתי לעברו הפלילי המכביד של הנאשם 1, שכבר הורשע בעבירות של איומים, חבלה כשהעברין מזוין, קבלת חלקי רכב גנובים, קשר לפשע, והחזקת נשק, ואף ריצה מאסרים ממושכים. ציינתי כי הנאשם 1 לא נרתם לתהליך משמעותי של שיקום, התבצר בעמדותיו, ונקט הסתרה וטשטוש, ובמצב זה, לא קיימים שיקולי שיקום ממשיים. מצד שני, לקחתי בחשבון כי הנאשם היה נתון בתנאים מגבילים לתקופה ממושכת. נוכח מכלול הנסיבות, קבעתי כי בעניינו של הנאשם 1 תינתן הבכורה לעיקרון ההלימה ולא ייתכן לסיים את ההליך ללא הטלת מאסר בפועל. לפיכך, גזרתי עליו 14 חודשי מאסר בפועל, קנס כספי בסך 10,000 ₪, ופיצוי בסך 5,000 ₪. לצד האמור, החלטתי שלא להורות על חילוט רכבו של הנאשם 1, זאת מאחר שהסתבר כי המדובר ברכב בעל שווי בלתי מבוטל, ובשים לב לכך שהקשר שלו לביצוע העבירות לא היה אמיץ במיוחד, וחילוטו יהווה צעד ענישתי הפוגע בשוויון בין הנאשמים.

לאחר שנגזר דינו של הנאשם 1 המשיך ההליך להתנהל בעניינם של הנאשמים, תוך שנעניתי לבקשותיהם לדחייה לצורך קידום תהליך טיפולי בשרות המבחן. במקביל, עתרו הנאשמים למתן חוות דעת מטעם הממונה על עבודות השרות.

חוות דעת הממונה

בתחילה ניתנו חוות דעת מטעם הממונה אשר קבעו כי לא נמצא מקום מתאים לריצוי עבודות שרות עבור הנאשמים, נוכח קיומו של סיכון לשלומם או שלומם של אחרים, מטעמים מודיעיניים. ואולם, לאחר שנערך דיון בהתאם לסעיף 51 לחוק העונשין, הודיעה התביעה כי המשטרה הסירה את המניעה ושינתה המלצתה בפני הממונה.

בעקבות האמור, ניתנה בעניינו של כל אחד מן הנאשמים חוות דעת חיובית, לפיה שניהם מתאימים לריצוי מאסר בעבודות שרות.

התסקירים:

הנאשם 2

כאמור, הוגשו בעניינו של הנאשם 4 תסקירים. ביום 4.1.17 הוגש התסקיר הראשון, בו תואר הנאשם כצעיר בן 22, ללא כל עבר פלילי, העובד בשיפוץ מנועים. הנאשם נטל אחריות לעבירות וקשר ביצוען להתחברותו לחברה שולית. נכתב כי הנאשם מתקשה לבחון את הבעייתיות בהתנהלותו, מגלה חוסר בשלות, אך מביע נכונות ראשונית לערוך שינוי. כבר אז הומלץ לסיים את ההליך בהטלת עבודות שרות, בליווי צו מבחן. בתסקיר השני מיום 24.5.17 נכתב כי הנאשם השתלב בקבוצה טיפולית לצעירים עוברי חוק, הגיע באופן רציף ולקח חלק פעיל. ההתרשמות היתה כי הצליח להיעזר בקבוצה, והוא הביע עמדות התומכות בניהול חיים נורמטיביים, ובקבלת סיוע מגורמי תמיכה וליווי. נכתב כי הטלת מאסר עלולה לקטוע את המהלך השיקומי, בייחוד נוכח גילו הצעיר, והחשש להשפעת גורמים שוליים. כעת הומלץ להימנע גם מהטלת עבודות שרות, ותחת זאת הומלץ להטיל של"צ. בתסקיר השלישי מיום 1.11.17 נכתב כי הנאשם ממשיך בטיפול ולוקח חלק פעיל בקבוצה, מצליח לבחון את דפוסיו ומעוניין להמשיך להיעזר בקבוצה. ניכר כי הוא ער לחשיבות מאמציו להתרחק מחברה שולית. נוכח יציבות התמדתו בטיפול, נכתב כי ההמלצה היא לענישה שיקומית, בדמות של"צ וצו מבחן. התסקיר האחרון הוגש ביום 11.2.18. נכתב כי הנאשם עמד בכל כללי הטיפול, כיום מסוגל לווסת התנהלותו ולבחון באופן ביקורתי את הגורמים שהביאו להסתבכותו. בנוסף, הביע אמפתיה כלפי המתלונן ונכונות לפצותו. לאור חרטתו ובהמלצת בית המשפט נבחנה ההתאמה להליך צדק מאחה, ונמצאה התאמה ראשונית של הנאשם, אך שאר הקריטריונים לא התקיימו והדבר לא נסתייע. שרות המבחן שב והמליץ להטיל צו מבחן, של"צ ופיצוי למתלונן. נכתב כי הטלת מאסר ולו בעבודות שרות, עלולה לקטוע את המהלך השיקומי.

הנאשם 3

גם בעניינו ניתנו 4 תסקירים. ביום 8.1.17 הוגש התסקיר הראשון, בו נכתב כי הנאשם, כבן 28, רווק העובד בענף הבטון. הנאשם גדל בסביבה שולית בעייתית, ונחשף בבית ובחוץ לנורמות עברייניות. לנאשם 4 הרשעות קודמות, בעבירות סמים ורכוש, והוא ריצה מאסרים בפועל, אך כיום תלוי נגדו תיק זה בלבד. בנוגע לעבירות הנאשם הביע צער ונכונות לפצות את המתלונן. כמו כן, הביע נזקקות טיפולית לדפוסיו העברייניים. בדיקות שתן שמסר נמצאו נקיות. נכתב כי ההערכה היא לקיומו של סיכון להישנות עבירות ברמה בינונית, וחומרת האלימות הצפויה מהן, ברמה נמוכה. לאור הבעת רצונו בשינוי, הומלץ לדחות את הדיון לצורך שילובו בטיפול. ביום 18.5.17 הוגש תסקיר שני בו נכתב כי הנאשם השתלב בטיפול קבוצתי ייעודי, עורך מאמצים משמעותיים ומגיע באופן רציף. ניכר כי הוא בעל מוטיבציה לשינוי, ומתחיל בהעמקה ביקורתית. בנוסף, הביע חשש מהשלכות ההליך על שיקומו. שרות המבחן העריך כי התכנית הטיפולית יכולה להועיל בהפחתת הסיכון להישנות עבירות, בשים לב לחרטה, הבעת האמפתיה, והעדר תיקים חדשים. לאור התמדתו הומלץ על הטלת צו מבחן, והימנעות משליחתו למאסר. נכתב כי ככל שהנאשם היה מתאים לעבודות שרות, הרי זו ענישה מתאימה, אך בהעדר המלצה חיובית מטעם הממונה הומלץ להטיל של"צ. דברים דומים נכתבו בתסקיר השלישי מיום 2.11.17. עלה כי הנאשם המשיך להשתתף בקבוצה הייעודית וממלא מקום משמעותי בקבוצה. הנאשם בוחן את דפוסיו התנהלותו, מציב לעצמו יעדים בתחום האישי והתעסוקתי ומצליח לנהל אורח חיים נורמטיבי. כמו כן, לא נפתחו תיקים נוספים. לאור ההתרשמות שמפיק תועלת רבה מן התהליך, הומלץ על ענישה שיקומית, בדמות צו מבחן ושל"צ. תסקיר אחרון הוגש ביום 11.2.18 ובו חזר שרות המבחן על תיאור התקדמותו של הנאשם. נכתב כי הנאשם המשיך בקבוצה הייעודית, תוך התבוננות כנה בהתנהלותו. לאחרונה התארס, והוא מתעתד להינשא בקרוב. במסגרת הקבוצה, נעשית עמו עבודה טיפולית גם סביב יחסי הזוגיות והוא מצליח ליישם תכנים וכלים שרכש. בהתאם להמלצת בית המשפט נבחנה התאמת הנאשם להליך צדק מאחה, והוא נמצא מתאים, אך שאר הקריטריונים לא התקיימו ולכן לא ניתן היה

לקדם מפגש משותף. לאור התהליך ועל מנת לשמר את השיקום הומלץ להטיל מאסר בעבודות שרות, צו מבחן ופיצוי למתלונן.

טיעוני הצדדים

התביעה הפנתה לחומרת העבירות, לתחכום, לתכנון המוקדם שקדם לאירוע לרבות ההצטיידות לצורך ההתפרצות, וכן לשווי הרב של הרכוש שנגנב. נטען כי על פי ההלכה הפסוקה המתחם ההולם בעבירות התפרצות בדרך כלל נע בין 12-24 חודשי מאסר, אך במקרה דנן יש לקבוע מתחם מחמיר יותר, הנע בין 18-36 חודשי מאסר בפועל, נוכח הנסיבות החמורות. התביעה סבורה כי התסקירים המאוחרים בעניינם של שני הנאשמים ממליצים על ענישה ברף נמוך שחורג באופן משמעותי ממדיניות הענישה הנהוגה ומהפסיקה הנוהגת, ואין לקבלם. התביעה גם ערה לחלוף השנים מאז ביצוע העבירות, אך לטענתה הדבר נבע מהתנהלות הנאשמים. בעניינו של נאשם 2, לאור העובדה שהוא נעדר עבר פלילי, עתרה התביעה להטלת מאסר בן 18 חודשים, מאסר על תנאי, קנס ופיצוי למתלונן. בעניין הנאשם 3 עתרה להטלת מאסר לתקופה של 21 חודשים, מאסר על תנאי, קנס ופיצוי למתלונן. מטעם התביעה הוגשה אסופת פסיקה.

ב"כ הנאשם 2 טענה כי בעת ביצוע העבירה היה הנאשם בן 19 שנים בלבד, ולכן יש חשיבות של ממש לחלוף הזמן. כמו כן, הפנתה לכך שהנאשם הודה במיוחד לו עוד בשלב החקירה, ואילו בשלב ניהול המשפט עיכב הודאתו רק בשל עמדת שותפיו לעבירה והחשש שמא יידרש להעיד נגדם. נטען כי הנאשם ללא כל רקע פלילי, והתסקירים נושאים אופי חיובי ושיקומי. הנאשם היה עצור למשך שבועיים, מיום 20.1.14 ועד 2.2.14, והמעצר השפיע עליו. נטען כי מקרהו של הנאשם הוא המתאים מכל להפעלת שיקולי שיקום.

ב"כ הנאשם 3 טען כי יש לשקול שיקולי שיקום, שכן הנאשם ביצע שינוי של 180 מעלות במהלך חייו. הנאשם אינו מתכחש לעברו הפלילי, אך ניצל את ההליך דנן כדי להשתקם. נטען כי כיום הנאשם משכים לעבודתו בכל יום, ולצד זה לוקח חלק בטיפול בשרות המבחן. הנאשם הגיע מרקע שולי ביותר, אך עשה כבוד דרך משמעותית, וכיום הוא חריג בנוף השכונה. נטען כי כל התסקירים שהוגשו מצביעים על תהליך שיקומי מתפתח, ובנסיבות אלה, הטלת מאסר גם נוגדת את האינטרס הציבורי. ב"כ הנאשם עתר לאמץ את המלצת שירות המבחן ולהימנע ממאסר. לדעתו, אף אין מקום להטיל עבודות שרות, שכן הדבר יוביל לסגירת עסקו של הנאשם. בנוסף לשל"צ, נטען כי הנאשם מוכן לפצות את המתלונן.

הנאשם 3, בדברו האחרון, אמר שהוא מתנצל ותיאר את קורות חייו לאחר שהתייתם בילדותו, נשלח לפנימייה ונגרר לחברה שולית. כמו כן, אמר שהוא עומד להינשא, והוא מבטיח שלא יחזור לפשע, שכן חיים שכאלה אינם טובים. הנאשם 2 לא ביקש להוסיף דבר.

מתחם העונש ההולם

אין צורך להרחיב אודות חומרתה של עבירת ההתפרצות לדירת מגורים. בע"פ 7453/08 מד"י נ' אאוזנה (31.12.08) נאמר:

"לגישתי, כינוי עבירות של פריצה וגניבה מבתיים, רק כ"עבירות נגד הרכוש" (כפי שמקובל לקרוא לעבירות מסוג זה), הינה הגדרה מוטעית. זאת מאחר שפריצה לביתו של אדם, טומנת בחובה לעיתים קרובות לא רק נזק כלכלי רב, אלא גם צער ועוגמת הנפש הנגרמים לקרבתו של עבירות אלה. הנה כי כן, אין מדובר בעבירות נגד רכוש גרידא, אלא בעבירות המפרות את פרטיותו של האדם בצורה הגבוהה ביותר. זאת ועוד הגדרת עבירות אלו כ"עבירות רכוש", נותנת תחושה מצמצמת וקונוטציה שגויה - לסובבים, באשר למהות העבירות שהתבצעו, הפוגעות במהות המתמצית באמירה: "ביתו של האדם - מבצרו". ברגע שביתו של אדם נפרץ, תחושת חוסר אונים וחוסר ביטחון ממלאת את ליבו. הנה כי כן, הפריצה אינה רק לבית - מבחינה פיזית, אלא בעיקרה חדירה לתוך התא האישי-משפחתי השמור ביותר של האדם. נזקים אלו עולים לפרקים בחומרתם אך על עצם אובדן הרכוש בשווי כזה או אחר. דברים ברוח זו נאמרו בע"פ 46/84 מדינת ישראל נ' סבח, פ"ד לח(4) 752, בעמ' 753-754:

"בעת מתן גזר הדין אסור לבית המשפט להתעלם מעגמת הנפש והבהלה הנגרמות לתושבים שלווים בעטין של עבירות אלה, לחשש של מאות משפחות לעזוב את ילדיהן המפוחדים לבדם בבית בעקבות החוויה הטראומטית שפקדה אותם או את שכניהם, ומהצער שנגרם עקב אובדן רכוש בעל ערך סנטימנטאלי".

וברע"פ 3063/11 כהן נ' מד"י, נאמר:

ענישתו של המבקש בעבר לא הרתיעה אותו מביצוע עבירות נוספות, ועל כן אין מקום ליתן משקל של בכורה לשיקומו של המבקש מחוץ לכתלי הכלא. יתרה מכך, עבירות התפרצות למעונו של אדם וגניבה או נסיון לגנוב את תכולתו, מתרחשות בחלק ניכר מדי יום בלא שעולה בידיהן של רשויות האכיפה לאתר את העבריינים. והנה בינתיים בא אדם לביתו, מוצא מהפכת סדום ועמורה, ומי שלא עמל ולא טרח בו עמד עליו לגזול יגיע של הזולת ולגרום לו חסרון כיס, מפח נפש ואימה. על כן לא יתכן, אלא בהתקיים נסיבות חריגות במיוחד, כי כאשר נלכד העברייין בעבירה מסוג זה, ייגזר עליו עונש שאינו מאסר בפועל, ואין בכך חידוש; קל וחומר, כאשר למבצע העבירה עבר פלילי עשיר.

ואכן, בתי המשפט מתייחסים בחומרה לעבירת ההתפרצות, ובעיקר כאשר מדובר בפריצה לביתו של אדם (רע"פ 2966/13 נעמנה נ' מד"י (5.5.13); רע"פ 4156/13 בוחניק נ' מד"י (12.6.13); רע"פ 2037/08 באזוב נ' מד"י (25.5.08); רע"פ 3228/12 וסילנקו נ' מד"י (29.4.12); רע"פ 5090/13 חסן נ' מד"י (17.7.13); רע"פ 3073/14 כחלון נ' מד"י (21.5.13).

פעמים רבות נקבע כי מתחם העונש ההולם בגין עבירת ההתפרצות לבית מגורים נע בין 12-24 חודשי מאסר (עפ"ג (מרכז) 57513-07-15 זצני נ' מד"י (24.5.16); עפ"ג (ת"א) 17410-10-16 אזולאי נ' מד"י (9.1.17); עפ"ג (חי') 67510-12-15 חסאן נ' מד"י (25.2.16); עפ"ג (י-ם) 53376-02-13 טוויל נ' מד"י (3.7.13); ע"פ 38973-05-16 רחמי נ' מד"י (19.7.16).

בענייננו, הנאשמים היה שותפים לקשירת קשר לביצוע התפרצות לדירת מגורים, תוך הצטיידות בכלי פריצה, לרבות מפתח מותאם. כמו כן, הקושרים חילקו את התפקידים ביניהם, כך שתפקיד הנאשם 1 היה להובילם אל המקום, להמתין להם ברכבו, ולמלט אותם עם הרכוש הגנוב, ואילו תפקידם היה לבצע את ההתפרצות עצמה. ואמנם, מטרת הקשר הוגשמה בכך שהושלמה ההתפרצות ונגנב רכוש רב.

לצד האמור, אין מחלוקת על כך שעד מהרה, כל הרכוש הושב לידי המתלונן, לאחר שהנאשמים נלכדו בכף, ועניין זה צריך להילקח בחשבון, לקולא, אף כי ההשבה לא נבעה מחרטה בשעתה.

בעניינו של הנאשם 1 קבעתי כי חלקו אינו נופל מחלקם של הנאשמים, ומתחם העונש ההולם נע בין 10 ל-24 חודשי מאסר. אני סבורה כי אותו דין חל על הנאשמים, בהיותם שותפים מלאים לקשירת הקשר ולביצוע ההתפרצות.

אעיר כי אינני סבורה שהעבירה של הפרעה לשוטר המיוחסת לנאשם 3, יש בה כדי להחמיר את המתחם ההולם לגביו. כידוע, עבירה זו כשלעצמה אינה גוררת בדרך כלל ענישה מחמירה, וודאי לא בדמות מאסר בפועל. לדעתי, הענישה ההולמת לעבירה בנסיבות המקרה, היא בעלת אופי הצופה פני עתיד.

העונש המתאים לנאשמים

לאחר ששמעתי טענות הצדדים, עיינתי בתסקירי שרות המבחן, וליוויתי את שני הנאשמים על פני תקופה ממושכת ביותר של ניהול המשפט, באתי לידי מסקנה כי בעניינו של כל אחד מהם, קיימים שיקולי שיקום כבדי משקל, כמפורט להלן:

נסיבותיו של הנאשם 2:

יש לקחת בחשבון את העובדה שהיה כבן 19 בלבד, בעת ביצוע העבירה. אני ערה לכך שלאחרונה הסתייג בית המשפט העליון מקביעה לפיה קיימת קטגוריה פסיקתית של "בגיר צעיר" לצורך גזירת הדין (ע"פ 6961/17 אבו אלקיעאן נ' מד"י (7.3.18)), זאת בשונה מן ההלכה שנשתרשה בפסיקתו הקודמת (ע"פ 7781/12 פלוני נ' מד"י (25.6.13)). עם זאת, בית המשפט העליון הותיר את השאלה באם יש מקום להתחשב בגילו הצעיר של הנאשם, לשיקול דעתו של המותב הדן בתיק, בהתאם להוראת סעיף 40ט(א)(6) לחוק העונשין (ר' גם ע"פ 2341/18 פלוני נ' מד"י (27.3.18)).

כעולה מן התסקירים, שרות המבחן התרשם בתחילת התהליך כי קיימים אצל הנאשם קווי אישיות בלתי בשלים, זאת לרקע גידולו ללא דמויות הוריות משמעותיות, ובקרב חברה שולית. למרות רקע בעייתי זה, הנאשם נרתם לתהליך הטיפול וביטא רצון לשינוי דפוסי. בכל התסקירים שניתנו לאחר מכן, תואר תהליך השיקום ושיפור עצמי בולט.

אינני יכולה לקבל את עמדת התביעה הממעטת בערכו של תהליך הטיפול שעבר הנאשם. קריאת התסקירים מלמדת כי במהלך תקופה משמעותית של 16 חודשים, השתתף בקבוצה טיפולית, שינה את דפוסי, וכיום הוא מסוגל להביט על עצמו באופן ביקורתי. בנוסף, הנאשם רכש עמדה אמפתית כלפי המתלונן, ואף נמצא מתאים להליך עמוק של צדק מאחה (שלא הסתייע בסופו של עניין). שרות המבחן הביע עמדתו המקצועית בעניינו של הנאשם באופן ברור ועקבי, ולפיה הטלת מאסר בפועל תזיק לשיקומו ותגדע את התהליך. לא למותר לציין כי שרות המבחן הביע עמדתו זו עוד בתסקיר הראשון, ובית המשפט הוא שסבר כי ראוי להעמיד את תהליך השיקום במבחן הזמן על פני תקופה ארוכה יותר, אשר הנאשם עמד בה בכבוד.

חשוב ביותר לזכור כי הנאשם 2, נעדר כל רקע פלילי, וזוהי הסתבכותו היחידה מעולם. בנוסף, אין להתעלם מכך שבביצוע העבירות היה הצעיר שבחבורה, ויש להניח כי היה נתון להשפעת שותפיו. לדעתי, על מידת חוסר בשלותו בעת ביצוע העבירה ניתן ללמוד גם מעוצמת השינוי שחל בו תודות להשתתפותו בקבוצה הטיפולית, שסייעה לו רבות בגיבוש זהותו.

שעה שעומד בפני בית המשפט נאשם צעיר ביותר, אשר זוהי מעידתו היחידה מעולם, והוא מוכיח על פני תקופה ממושכת כי שינה דרכיו, אני סבורה שיש לתת משקל נכבד לשיקולי שיקומו, ונראה שיש סיכוי של ממש שהוא משתקם כבר כיום.

נסיבותיו של הנאשם 3:

כאן הנסיבות שונות מעט, היות שהיה בוגר יותר בעת ביצוע העבירות והוא נושא על שכמו עבר פלילי. על פי הגיליון הפלילי, הנאשם החל להסתבך בפלילים עוד בהיותו נער, אז נגזרו עליו 10 חודשי מאסר בגין עבירות כלפי שוטרים. לאחר מכן, בשנת 2010 נדון למאסר ממושך בגין עבירות סמים ובשנת 2014 נדון למאסר בגין עבירות אלימות. הרשעתו האחרונה היא משנת 2015 בגין עבירה של הפרת הוראה חוקית.

התסקיר הראשון שהוגש בעניינו של הנאשם שיקף את דפוסיו הבעייתיים ואת הסיכון להישנות עבירות, אך עם זאת, כבר אז ביטא הנאשם נזקקות טיפולית, והומלץ לשלבו בתכנית בשרות המבחן.

והנה, בניגוד לתסקיר הראשון, כל התסקירים המאוחרים מתארים כי חל אצל הנאשם תהליך שינוי עמוק ועקבי שהוא ממשיך בו גם כיום. עלי לציין כי לא בכל יום נתקל בית המשפט בנאשם אשר למרות נקודת המוצא הבעייתית בה היה שרוי, הצליח לחלץ עצמו, להירתם לטיפול אינטנסיבי, ולהוכיח כי חל בו שינוי שכזה. אם לא די בכך, נכתב בתסקירים כי הנאשם השכיל להציב לעצמו יעדים נורמטיביים בתחום האישי והתעסוקתי, והוא עומד בהם. כיום הנאשם עומד להינשא, ולא שב לבצע כל עבירה נוספת מאז האירוע.

בנוסף לאמור, עולה כי הנאשם חש אמפתיה כלפי המתלונן, והיה מעוניין בהליך של צדק מאחה, אך בשל אילוצים שאינם תלויים בו, לא התקיים ההליך.

אינני מקבלת את טענת התביעה כאילו לא הוכיח הנאשם את שיקומו, ומהו תהליך שיקומי מוצלח אם לא זה שלפניי. לאור התרשמותי מן הנאשם על פני תקופה ארוכה, אני מוצאת כי יש מקום לתת משקל נכבד לשיקולי השיקום גם בעניינו.

חלופ הזמן:

יש לשים לב לכך שמאז בוצעו העבירות, חלפו ארבע וחצי שנים. התביעה טענה כי אין לזקוף את חלופ הזמן מאז מועד העבירות לחובתה, היות שמרבית העיכובים היו נעוצים בהתנהלות הנאשמים. בעניין זה אעיר כי אמנם בשלב המוקדם של ההליך, ניתן היה להתרשם כי הנאשמים מרבים בבקשות דחייה. ואולם מעת שנוצר הקשר הראשון עם שרות המבחן, חל שינוי של ממש אצל שניהם, כך שהדחיות נועדו לקדם תהליך טיפולי-שיקומי עמוק. יותר מזה, משנוכח בית המשפט כי הנאשמים נרתמו לתהליך, ראה לנכון לדחות את הדיונים מיזמתו. בנסיבות הללו, בהתאם להוראת סעיף 40"א(10) לחוק העונשין, יש בדעתי לשקול לקולא את חלופ הזמן.

שיקולי השיקום ומדיניות הענישה הנוהגת

סקירה של מאגרי הפסיקה מעלה כי לצד מדיניות ענישה תקיפה בעבירות של התפרצות לדירת מגורים, נכונים בתי המשפט לתת את הבכורה לשיקולי שיקום, במקרים המתאימים. פעמים רבות, נמנעו בתי המשפט משליחתו של נאשם למאסר מאחורי סורג ובריה, על מנת שלא לחבל בתהליך השיקום שלו, זאת גם כששותפו לפשע, אשר לא נרתם

לתהליך, נשלח למאסר מאחורי סורג וברית. להלן אציג כמה דוגמאות:

ברע"פ 430/17 אזולאי נ' מד"י (7.3.17) נדון מקרה בעל קווי דמיון משמעותיים לענייננו. באותו עניין דובר בשני נאשמים שנדונו בבית משפט קמא בגין עבירות של קשירת קשר לפריצה לדירות, וכן שתי התפרצויות לדירות וגניבה, כל זאת כשחברו לנאשם אחר שנדון ל-15 חודשי מאסר בגין חלקו המרכזי בפרשה. בית המשפט העליון אישר את הענישה שהוטלה בבית משפט קמא, לפיה נערכה הבחנה בין הנאשמים, כך שעל אחד מהם, אשר היה בעל רקע עברייני, הוטל מאסר בפועל, ואילו על שותפו שהיה ללא רקע פלילי וערך מאמצי שיקום הוטלו 6 חודשי עבודות שרות.

ברע"פ 370/14 סלפיתי ואח' נ' מד"י (10.7.14) נדון עניין דומה נוסף. הנאשמים הורשעו בקשירת קשר לפשע, והתפרצות לדירה וגניבת רכוש רב. בית משפט קמא קבע כי המתחם ההולם נע בין 6-20 חודשי מאסר, והטיל על אחד מהם 3 שנות מאסר ואילו על האחר (להלן המערער), שהיה ללא כל עבר פלילי, 7 חודשי מאסר. בית המשפט העליון קיבל את עתירת המערער, וקבע כי ניכר בו שעבר תהליך שינוי ממשי לאחר ביצוע העבירות, והביע רצון לשינוי אורחות חייו. נקבע כי הטלת מאסר תגדע את התהליך, לכן הוקל עונשו והועמד על 6 חודשי מאסר בעבודות שרות.

ברע"פ 3250/16 שימחייאב נ' מד"י (20.4.16) דובר בנאשם שהורשע בהתפרצות לדירה וגניבה. בית המשפט קמא התחשב בכך שעברו הפלילי ישן ביותר, ועבר תהליך שיקום משמעותי, והסתפק בהטלת 6 חודשי עבודות שרות. הנאשם ערער על חומרת עונשו אך נדחה בבית המשפט המחוזי ובבית המשפט העליון.

בעפ"ג (מרכז) 44274-01-12 גליקסמן נ' מד"י (21.2.13) דובר בנאשם שנדון בבית משפט קמא ל-10 חודשי מאסר בגין התפרצות לדירה, והגיש ערעור על חומרת עונשו. בית המשפט המחוזי לקח בחשבון את עברו הפלילי למן היותו נער מחד, ואת גילו הצעיר ומאמצי השיקום שערך, מאידך. הוחלט להקל בעונשו ולהסתפק ב-6 חודשי עבודות שרות.

בעפ"ג (מרכז) 7472-02-16 סרחאן נ' מד"י (28.6.16) דובר בנאשם שנדון בבית משפט קמא ל-6 חודשי מאסר בפועל, בגין התפרצות עם אחר לדירה, עת נלכדו שניהם בכף. הנאשם ערער על חומרת עונשו. בית המשפט המחוזי התחשב במאמצי השיקום, חלוף הזמן, נישואיו, ושינוי אורחותיו, והורה כי ירצה את המאסר בעבודות שרות.

בעפ"ג (חי') 38078-07-12 מד"י נ' לזרב (29.11.12) הורשעו 3 נאשמים בהתפרצות לדירה וגניבה. על הראשון שהיה בעל עבר פלילי מכביד וניתן בעניינו תסקיר שלילי הוטלו 12 חודשי מאסר; על שני האחרים שלא היו בעלי עבר מכביד וניתנו בעניינם תסקירים חיוביים, הוטלו 6 חודשי עבודות שרות. ערעור המדינה על קולת עונשם של האחרונים, נדחה. בית המשפט המחוזי אישר את ההבחנה שערך בית המשפט קמא בין הנאשמים.

בעפ"ג (מרכז) 16684-06-14 ממנ נ' מד"י (11.1.15) דובר בנאשם שהוטלו עליו 8 חודשי מאסר בגין עבירות של קשירת קשר לפשע, התפרצות, גניבה, שידול להחזקת נשק, סיוע להתפרצות וסיוע לגניבה. הנאשם ערער על חומרת העונש. בית המשפט המחוזי התחשב בגילו הצעיר, העדר עבר פלילי, ומאמצי השיקום לפי תסקיר שהוגש בהליך הערעור, והעמיד את העונש על 6 חודשי מאסר בעבודות שרות.

בעפ"ג (חי') 23718-12-12 איסקוב נ' מד"י (17.10.13) דובר בנאשם שנדון ל-15 חודשי מאסר בהתפרצות לדירה וגניבה וכן תקיפת שוטרת. על שותפו שהיה בעל עבר מכביד יותר, נגזרו 24 חודשי מאסר. בית המשפט המחוזי ראה לנכון להתחשב בתהליך השיקום שתואר בתסקיר. נקבע כי יש משקל לשיקום וראוי להושיט יד לנאשם, במתן הזדמנות לשנות את מסלול חייו. לפיכך הועמד עונשו על 6 חודשי עבודות שרות.

בע"פ (חי') 48422-02-13 ניסנוב נ' מד"י (11.7.13) נדון הנאשם בבית המשפט קמא ל-12 חודשי מאסר בגין התפרצות לדירה וגניבה, זאת למרות שניתן תסקיר בעל אופי שיקומי. בית המשפט המחוזי התחשב בהיותו "בגיר צעיר" ללא עבר פלילי, ובשיקולי השיקום, והעמיד את העונש על 6 חודשי עבודות שרות.

בעפ"ג (מרכז) 53854-12-16 מד"י נ' בן אור (17.9.17) נדון הנאשם בבית המשפט קמא ל-6 חודשי מאסר על תנאי, של"צ ומבחן, בגין התפרצות לדירה, גניבה, וניסיון הונאה בכרטיס חיוב שנגנב. המדינה ערערה על קולת העונש. בית המשפט המחוזי קבע כי אמנם העונש שהוטל סוטה לקולא מן המתחם במידה בלתי סבירה, אך לקח בחשבון את שיקולי השיקום, לפי התסקירים, על כן העמיד את העונש על 4 חודשי עבודות שרות.

בעפ"ג (ת"א) 21532-04-15 ארגזי נ' מד"י (28.3.16) דובר בנאשם שנדון בגין עבירות של התפרצות לדירה, גניבה והחזקת נכס גנוב. בית המשפט קמא קבע כי המתחם ההולם נע בין 6 חודשים שיכול שירוצו בעבודות שרות ועד 24 חודשי מאסר. הוטל עליו מאסר למשך 12 חודשים. בית המשפט המחוזי התחשב בתסקירים שניתנו בבית המשפט קמא, ונשא אופי שיקומי. לפיכך, הועמד העונש על 6 חודשי עבודות שרות.

בעפ"ג (י-ם) 24292-04-14 אברמוב נ' מד"י (18.1.15) דובר בנאשם שנדון בגין שורת עבירות רכוש שבהן התפרצות למגורים והוטל עליו מאסר למשך 24 חודשים. בערכאת הערעור ניתנה הזדמנות לנאשם, והוא עבר תהליך שיקומי, לפיכך הוקל עונשו והועמד על 6 חודשי עבודות שרות.

בנוסף, ניתן לראות גזרי הדין הבאים: ת.פ. (חי') 50704-01-11 מד"י נ' קפטה (11.4.13); ת.פ. 4694-12-12 מד"י נ' שרייר (1.9.13); ת.פ. 14161-06-13 מד"י נ' אבוחסירה (11.9.14); ת.פ. 52944-11-15 מד"י נ' דוגמוש (11.2.17); ת.פ. 53910-06-12 מד"י נ' טולדנו (21.12.15); ת.פ. 32414-01-13 מד"י נ' גאבר (30.5.16); ת.פ. 16187-08-12 מד"י נ' אבו עדרה (20.7.16).

המסקנה העולה מן הסקירה היא כי מדיניות הענישה בהחלט מאפשרת להימנע משליחתו של נאשם לכלא, משיקולי שיקום, זאת גם כשהוא נושא עבר פלילי, וגם בנסיבות שהיו חמורות מהעניין שבפניי.

סיכום

הראיתי כי מתקיימים שיקולי שיקום ממשיים בעניינם של שני הנאשמים, ובכך שונה עניינם בתכלית השינוי מענייניו של הנאשם 1, אשר לא שיתף פעולה עם שרות המבחן, לא נטל אחריות לעבירות, ושלל כל צורך בטיפול לשינוי דפוסי העברייניים המושרשים. יש לזכור כי הנאשם 1 היה המבוגר שבחבורה, ובעל עבר פלילי מכביד. כל הנסיבות הללו מלמדות כי יש מקום להבחין היטב בין העונש שהוטל על הנאשם 1 לבין העונש שראוי להטיל על הנאשמים.

שיקולי השיקום בעניינם של הנאשמים נלמדים מן התסקירים, אך גם מחלוף הזמן מאז בוצעו העבירות. בנוסף, אציין כי העובדה שרכושו של המתלונן הושב לידי עוד במועד העבירה, אשר נלקחה קודם לכן בחשבון לצורך קביעת מתחם העונש ההולם, תומכת לדעתי במסקנה לפיה האינטרס הציבורי לא יינזק, אם תינתן הבכורה לשיקולי שיקומם של הנאשמים.

על פי המלצת שרות המבחן ובמכלול הנסיבות, שליחתם של הנאשמים למאסר בפועל, תפגע קשות בתהליך שיקומם. אמנם, חומרת העבירות שבוצעו בחבורה, אינה מאפשרת לדעתי, להימנע מהטלת מאסר כליל, אך היא מצדיקה סטייה לקולא ממתחם העונש ההולם, בכך שתימנע שליחתם של הנאשמים אל מאחורי סורג ובריה, כדי שלא לסכן את

התהליך המשמעותי שעברו.

למען הסר ספק, אציין כי לא מצאתי לנכון לערוך הבחנה בין הנאשמים, למרות נסיבותיהם האישיות השונות במקצת, שכן דעתי היא כי בכל מקרה, לא ניתן להימנע מרכיב של מאסר בגין העבירות דנן, וכך אף עולה ממדיניות הענישה הנוהגת.

בהתאם להמלצת שרות המבחן, יש בדעתי להטיל על הנאשמים, בין היתר, צווי מבחן, כך שלפניהם עוד כברת דרך, שהיא תקופת ניסיון נוספת עבורם. אני מקווה שיתמידו בתהליך השיקום ולא ימעדו.

גזירת הדין

בסופו של יום, אני גוזרת על כל אחד מן הנאשמים את העונשים הבאים:

- א. 6 חודשי מאסר בעבודות שרות. הנאשמים יתייצבו אצל הממונה ביום 27.5.18 בשעה 8.30, כשבידם עותק מגזר הדין ותעודת זהות.
- ב. 9 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים מהיום, והתנאי הוא שלא יבצעו עבירות של קשירת קשר לפשע או התפרצות לבניין.
- ג. 4 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים מהיום, והתנאי הוא שלא יבצעו עבירות גניבה.
- ד. פיצוי למתלונן בסך 3,000 ₪, אשר יופקד במזכירות ב-3 תשלומים חודשיים החל מיום 1.6.18.
- ה. צו מבחן לשנה.

זכות ערעור כדין.

ניתן היום, ט"ו אייר תשע"ח, 30 אפריל 2018, במעמד הצדדים.